

ZAJĘCIA FAKULTATYWNE
WYKŁADY MONOGRAFICZNE DLA STUDENTÓW STUDIÓW I STOPNIA

Wykładowca	Forma zajęć	Temat	Semestr	Liczba godz.	Dzień	Godz.	Sala
Prof. dr hab. Ewa Domańska	W	<p>Nowe tendencje współczesnej historiografii</p> <p><i>Kurs ma na celu zapoznanie studentów z najnowszymi tendencjami w badaniach historycznych i podejmowanymi w ich ramach dyskusjami na temat problemów tworzenia wiedzy o przeszłości i jej społecznej użyteczności. Rozważania prowadzone będą w kontekście debat toczonych we współczesnej humanistyce na temat ludzkiej kondycji, tożsamości, pamięci przepracowywania tzw. „trudnej przeszłości” oraz relacji człowieka ze środowiskiem i nie-ludzkimi twórcami przeszłości. Omówione zostaną takie tendencje i perspektywy badawcze czy/ i subdyscypliny badań historycznych, jak. m.in. historia transnarodowa, historia masowych zbrodni i ludobójstw, historia forensyczna/ sądowa, historia wizualna, historia dźwiękowa, historia emocji, historia środowiskowa i historia roślinna, historia zwierząt, nowa historia kultury materialnej i historia rzeczy, których sposób uprawiania zmienia się pod wpływem zachodzącej zmiany paradygmatycznej i procesów ekologizacji i naturalizacji humanistyki.</i></p>	Zimowy	30	wtorek	14.15-15.45	3.129
Prof. Lukáš Fasora, (Masaryk University, Brno, Czechy)	W	<p>Czechosłowacja 1918-1939: polityka, społeczeństwo i gospodarka</p> <p><i>Oba wykłady zaproponowane przez prof. Lukaša Fasorę stanowią dopełnienie kursu historii powszechnej XIX i pierwszej połowy XX wieku, tworząc zarazem istotną perspektywę porównawczą w odniesieniu do studium historii Polski w tym okresie. Historia Czech jest eksplorowana badawczo przez bohemistów z naszego Wydziału, specjalizujących się jednak przede wszystkim w mediewistyce. Tymczasem widzimy duże znaczenie w poszerzeniu tej perspektywy na wiek XIX i XX zmierzając do głębszego powiązania dziejów Polski z historią Europy środkowej, zwłaszcza naszych najbliższych sąsiadów.</i></p>		30	piątek	14.15-15.45	MS Teams
Prof. dr hab. Maciej Forycki	W	<p>Siedziby władzy nowożytnej Europy</p> <p><i>Wersal, Wenecja, Genewa, Eskurial, Sziplik, Topkapi, Petersburg, Cuzco – oto wybrane siedziby władzy, które wspaniale oddają ducha systemu instytucjonalnego i rolę władcy w państwach nowożytnych. Celem wykładu jest pokazanie w jaki sposób rezydencje odzwierciedlały specyfikę kultury politycznej krajów tak odmiennych na przestrzeni trzech stuleci (XVI-XVIII), jak: republikańskie kantony szwajcarskie,</i></p>		30	wtorek	14.15-15.45	3.136

		<i>oligarchiczne państwa włoskie, absolutystyczne monarchie zachodnioeuropejskie, despotie wschodnich rubieży Europy czy imperia Azji i Ameryki.</i>				
Prof. UAM dr hab. Igor Kraszewski	W	Dynastie i dwory europejskie w epoce nowożytnej <i>Wykład pomyślany jest jako wprowadzenie do świata dworów i dynastii europejskich od średniowiecza po współczesność, ale ze szczególnym uwzględnieniem epoki nowożytnej. W pierwszej części omówione są metody badawcze, pomagające zrozumieć funkcjonowanie dynastii jako podmiotu historycznego. Część druga skupia się na szeroko rozumianych zagadnieniach genealogii dynastycznej, a trzecia analizowaniu różnych figur i ról władcy.</i>	30	wtorek	14.15-15.45	1.44
Dr Darius von Guttner-Sporzynski (The University of Melbourne, La Trobe University, Australia)	W	Wyprawy krzyżowe: ewolucja zjawiska krucjaty <i>- rozwój anglojęzycznej historiografii wypraw krzyżowych - rozwój pojęcia krucjata oraz wojna święta - periodyzację wypraw krzyżowych - związek Polski z ruchem krucjatowym</i>	30	piątek	12.30-14.00	MS Teams
Prof. dr hab. Waldemar Łazuga	W	Z dziejów polskiej Realpolitik <i>Wykład ma na celu zapoznanie studentki i studentów z wybranymi przykładami polskiej Realpolitik oraz wzbudzanie krytycznej postawy wobec bezrefleksyjnej apologii narodowych dziejów. Zostaną przedstawione m.in. następujące zagadnienia: „Gminowładztwo” od zarania państwowości czy „absolutyzm pierwszych Bolesławów”?; Fenomen Batorego?; Spór o Konstytucję 3 maja i Stanisława Augusta Poniatowskiego; Dylematy margrabiego Aleksandra Wielopolskiego; Joachim Lelewel a szkoła historyczna krakowska; Romantycy a pozytywiści; Organiczni a stańczycy; Niebianie a doczesnicy; Sentymentalisci i rachunkowi.</i>	30	czwart.	9.00-10.30	3.134
Prof. UAM dr hab. Krzysztof Rzepa/ prof. dr hab. Stanisław Jankowiak	W	Dzieje krajów niemieckojęzycznych w XX wieku <i>Omawiane będą dzieje Niemiec, Austrii, RFN i NRD. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na stosunki wewnętrzne, okoliczności powstania i funkcjonowania totalitaryzmów (faszyzm, komunizm).</i>	30	wtorek	14.15-15.45	3.134
Prof. UAM dr hab. Krzysztof Rzepa/ prof. dr hab. Stanisław Jankowiak	W	Rewolucje europejskie od XVI do XX wieku <i>Przegląd rewolucji europejskich od XVI wieku</i>	30	wtorek	17.45-19.15	3.93
Prof. Uładzimir Padalinski (Białoruski Uniwersytet Państwowy, Białoruś)	W	Wielkie Księstwo Litewskie w dobie sejmu lubelskiego 1569 r.: społeczeństwo, polityka, armia <i>Celem wykładu jest kompleksowa analiza historii społecznej, politycznej i wojskowej Wielkiego Księstwa Litewskiego 2. poł. XVI w.</i>	30	piątek	14.15-15.45	MS Teams

		<p>w kontekście zawarcia unii lubelskiej. Będą pokazane procesy wewnętrzne i zewnętrzne prowadzące do unii, jej warunki i konsekwencje. Wykład obejmie charakterystyczne cechy prawno-ustrojowego, gospodarczego i kulturalnego rozwoju Wielkiego Księstwa Litewskiego. Przebadanie systemu parlamentarnego ze szczegółowym uwzględnieniem działalności i składu osobowego delegacji litewskiej na sejmie lubelskim 1569 r. pozwoli na odzwierciedlenie kultury politycznej i prawnej społeczeństwa Wielkiego Księstwa Litewskiego, jego podziału warstwowego, majątkowego, narodowościowego (etnicznego) i wyznaniowego. Również ważnym zadaniem badawczo-dydaktycznym będzie analiza całego bloku zagadnień związanych z organizacją obrony kraju w czasie wojny inflanckiej: organizacja wojska, sztuka wojenna, uchwalenie i zbiór podatków, reforma skarbowości, działalność dyplomatyczna itp.</p>				
Prof. UAM dr hab. Wojciech Sajkowski	W	<p>Od barbarzyńcy do dobrego dzikusa. Wyobrażenia Europejczyków na temat ludów mniej rozwiniętych cywilizacyjnie</p> <p>Celem wykładu jest przekazanie wiedzy z zakresu historii kształtowania się europejskiego spojrzenia na społeczności uznawane za mniej cywilizowane, zamieszkujące zarówno kraje uważane za egzotyczne (Indianie, Hotentoci), jak i peryferia Europy (Morlacy, Lapończycy). W czasie wykładu uczestnicy mają możliwość poznania mechanizmów kształtowania się stereotypów dotyczących tych społeczności ludzkich na przestrzeni wieków. Chronologiczne przedstawienie tej ewolucji sprawia, że wykład jest w istocie studium z historii idei. Celem wykładu jest również ukazanie związku między stereotypami funkcjonującymi w przeszłości a sytuacją istniejącą współcześnie (współczesnym postrzeganiem ucywilizowania i nieucywilizowania, w tym przedstawień społeczności nieucywilizowanych we współczesnej popkulturze).</p> <p>Tematy wykładu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Geneza i ewolucja pojęcia „barbarzyństwa” i innych określeń „innego” w czasach starożytnych i średniowieczu. 2. Wyobrażenia ludów nieucywilizowanych w dobie wielkich odkryć geograficznych (perspektywa hiszpańska, portugalska i holenderska). 3. Wyobrażenia ludów uznawanych za prymitywne w XVI i w XVII w. (perspektywa angielska i francuska) 4. Wyobrażenia ludów prymitywnych w literaturze podróżniczej w XVII 	30	czwartek	9.00-10.30	3.133

		<p><i>i XVIII w. a narodziny antropologii.</i></p> <p><i>5. Przedstawienia społeczności nieucywilizowanych w pismach antropologicznych doby Oświecenia.</i></p> <p><i>6. Przedstawienia społeczności nieucywilizowanych w literaturze pięknej doby Oświecenia.</i></p> <p><i>7. „Europejscy barbarzyńcy” w perspektywie historiografii oświeceniowej.</i></p> <p><i>8. Wyobrażenia „dzikusów” europejskich.</i></p> <p><i>9. Polska recepcja nowożytnego obrazu społeczności nieucywilizowanych</i></p> <p><i>10. Obraz ludów "nieucywilizowanych w XVIII i XIX w. a kształtowanie się teorii ras ludzkich.</i></p>					
Prof. Alexey Vasilyev (National Research University Higher School of Economics, Faculty of Humanities, School of Philological Studies, Moscow, Russia)	W	<p>Problemy pamięci i tożsamości w Europie Wschodniej</p> <p><i>Podczas zajęć studenci /-ki zapoznają się z procesami formowania się narodów w Europie Wschodniej, a przede wszystkim z rolą pamięci historycznej w systemie tożsamości narodowej. Omówione zostaną główne narracje dotyczące przeszłości leżące u podstaw tożsamości narodowych regionu. Szczególny nacisk zostanie położony na rolę nauki historycznej jako źródła obrazów pamięci narodowej.</i></p>		30	piątek	14.15-15.45	MS Teams
Prof. UAM dr hab. Ryszard Wryk	W	<p>Historia sportu</p> <p><i>Dzieje sportu od początków do współczesności, ze szczególnym uwzględnieniem igrzysk olimpijskich</i></p>		30	czwartek	9.00-10.30	3.106

Prof. dr hab. Józef Dobosz	W	<p>Początki Kościoła w Polsce</p> <p><i>Dzieje Kościoła w Polsce średniowiecznej, ze szczególnym uwzględnieniem okresu wykształcenia się organizacji kościelnej.</i></p>	Letni	30	czwartek	10.45-12.15	3.129
Dr Marcelo Durão Rodrigues da Cunha (Brazylia) / mgr Taynna Marino (Brazylia)	W	<p>Decolonizing historical thinking</p> <p><i>Wprowadzenie do debat na temat dekolonialnych i postkolonialnych teorii w ich relacji do współczesnego myślenia historycznego.</i></p>		30	środa	9.00-10.30	3.132
Dr hab. Elena Klenina	W	<p>Krym – między Wschodem i Zachodem: aspekty historyczne i społeczno-ekonomiczne</p> <p><i>Charakterystyka historycznych i społeczno-politycznych procesów na Krymie; geneza i charakterystyka przyczyn powstawania konfliktów wojenno-politycznych na terenie Półwyspu Krymskiego w antyku i średniowieczu; przybliżenie głównych kierunków rozwoju gospodarczego miast greckich na terenie Półwyspu Krymskiego; zapoznanie z wybranymi zagadnieniami gospodarczymi w okresie antyku i średniowiecza w kontekście relacji lokalnych i ponadlokalnych.</i></p>		30	czwartek	10.45-12.15	3.132

Prof. UAM dr hab. Chris Korten	W	History of Entertainment in the United States, 20th century ¹ <i>Historia kulturalna i społeczna Stanów Zjednoczonych w XX wieku opowiedziana przez pryzmat rozrywki. Zostaną zaprezentowane mniejszości etniczne, w tym zwłaszcza Afroamerykanie, a także kobiety. Tak więc jednostki i ich historie są centralną częścią tego kursu. Prześledzimy raczej prymitywne początki wodewilu i burleski po bardziej zaawansowane formy sztuki, w tym jazz, rock n' roll i hip hop. Komedia i aktorstwo – w hollywoodzkich filmach – zostaną omówione poprzez doświadczenia kobiet i Afroamerykanów.</i>	30	środa	9.00-10.30	3.129
Prof. UAM dr hab. Igor Kraszewski	W	Tolkien i historia. Tworzenie czy odtwarzanie przeszłości <i>Twórczość Tolkiena analizowana z punktu widzenia warsztatu pisarskiego historia. Część wstępna wykładu poświęcona jest charakterystyce metody pisarskiej Tolkiena. W części drugiej zostaną przeanalizowane metody tworzenia głębi historycznej w świecie wykreowanym. W części trzeciej zostaną poruszone wątki relacji historii realnej do historii stwarzanej.</i>	30	wtorek	16.00-17.30	3.129
Prof. Krzysztof Królczyk	W	Na granicach świata rzymskiego <i>Dzieje kształtowania się i rozwoju rzymskiego systemu granic. Słuchacze zapoznani zostaną z historią podbojów rzymskich oraz kształtowania się u ufortyfikowanego systemu granic Imperium Romanum, jak również ewolucji limesu od końca I w. n.e. do końca III w. n.e. Szeroko omówione zostaną twierdze legionowe (castra), kasztele wojsk pomocniczych i pozostałe elementy systemu limesowego, a także funkcje, jakie limes spełniał w starożytności.</i>	30	piątek	12.30-14.00	MS Teams
Prof. Dr. Andreas Luther Christian-Albrechts-Universität zu Kiel (Niemcy)	W	Roman numismatics <i>Podstawowe zagadnienia związane z numizmatyką antyczną, w szczególności rzymską. Terminologia, produkcja, identyfikacja monet i ich znaczenie w świecie antycznym</i>	30	środa	9.00-12.00	Zdalnie ²
Prof. UAM dr hab. Marzena Matla	W	Monarchie Przemyslidów, Piastów i Arpadów – powiązania i oddziaływania polityczno-kulturowe <i>Wykład będzie poświęcony trzem monarchiom środkowoeuropejskim, monarchii Piastów, Arpadów i Przemyslidów we wzajemnych interakcjach, przede wszystkim kulturowych, ale też politycznych. Punktem wyjścia będzie ukazanie kierunków rozwoju owych monarchii, służące za podstawę do ukazania transferów kulturowych między poszczególnymi obszarami, stopnia tych oddziaływań, okoliczności, w których się one dokonywały, a były to zwykle kontakty polityczne, ale przede wszystkim ich zakresu. Interesować nas będzie, w jakich obszarach wzajemne wpływy się zaznaczały, czy recepcja</i>	30	piątek	14.15-15.45	MS Teams

¹ Zapisy u wydziałowego koordynatora USOS.

² Zajęcia będą się odbywały na platformie internetowej wykorzystywanej przez Uniwersytet w Kilonii (Niemcy). Dane techniczne (link i kod dostępu) zostaną przesłane przez prof. Katarzynę Balbuzę (balbuza@amu.edu.pl) na początku kwietnia. Pierwsze, organizacyjne spotkanie z prof. Lutherem odbędzie się **6 kwietnia** (środa) o 9.00. Następnie, **od 13 kwietnia do 15 czerwca** w godzinach 9.00-12.00. Limit uczestników – 10 osób.

		<i>dotyczyła kultury rodzimej i ewentualnie jakich jej elementów, na ile poszczególne kraje stanowiły nośnik kultury obcej, zachodniej czy bizantyńskiej.</i> (również jako zajęcia ogólnouniwersyteckie) ³				
Prof. UAM dr hab. Łukasz Różycki	W	War and Warfare in late Antiquity⁴ <i>Celem zajęć jest przedstawienie możliwie pełnego obrazu wojskości w późnym antyku, tak rzymskiej, jak i barbarzyńskiej.</i>	30	środa	9.00-10.30	3.131
Prof. dr hab. Dorota Skotarczak	W	Kultura popularna w Polsce w XX wieku <i>Na zajęciach opowiedziana zostanie w sposób systematyczny historia kultury popularnej w Polsce. Zamierzam przedstawić dzieje literatury masowej, historia muzyki rozrywkowej, historia kina, historia radia i telewizji. Zajęcia będą uzupełnione materiałami wizualnymi i audiowizualnymi, które będą stanowiły istotny element zajęć. Zatem będziemy oglądać fragmenty filmów, programów telewizyjnych, słuchać piosenek.</i> (również jako zajęcia ogólnouniwersyteckie) ⁵	30	piątek	14.15-15.45	MS Teams
Dr Paul Srodecki Christian-Albrechts-Universität zu Kiel (Niemcy)	W	(Nie)znane sąsiedztwo – krótka historia Świętego Cesarstwa Rzymskiego (The (Un)Known Neighbour – A Short History of the Holy Roman Empire)	30	piątek	12.30-14.00	MS Teams
Dr Paul Srodecki Christian-Albrechts-Universität zu Kiel (Niemcy)	W	Monarchie złożone jako dezyderat mediewistyki europejskiej	30	piątek	14.15-15.45	MS Teams
Inicjatywa muzeum POLIN. Wykładowcy: Hanna Zaremska, Anna Michałowska-Mycielska, Artur Markowski, Alicja Maślak-Maciejewska, Konrad Zieliński, Jolanta Żyndul, Anna Landau-Czajka, Mariusz Jastrząb, Dariusz Libionka, Krzysztof Persak, Renata Piątkowska	W	Polin. Historia Żydów Polskich <i>Celem wykładu jest przedstawienie węzłowych problemów historii Żydów na ziemiach polskich od średniowiecza do czasów współczesnych. Syntetyczny obraz nakreślony przez grupę znawców rozmaitych aspektów historii Żydów, pozwoli uchwycić podstawowe procesy zmian w obszarze religijności, kultury, statusu prawnego i demografii tej wspólnoty. Istotą będzie szereg odniesień czynionych przez wykładowców do elementów przestrzeni wystawy głównej Muzeum POLIN. Wykładowcy przedstawią najnowsze ustalenia dotyczące historii Żydów na ziemiach polskich od średniowiecza do czasów współczesnych w porządku chronologiczno-problemowym, charakteryzując kluczowe procesy i zagadnienia takie jak demografia, status prawny, rozwój żydowskiego życia politycznego, zmiany społeczne (w tym procesy akulturacji), nowe zjawiska w żydowskiej religijności. Przedstawione zostaną także dzieje Zagłady i odradzania się żydowskiego życia społecznego i politycznego po II wojnie światowej. Kurs zwieńczy syntetyczny wykład poświęcony sztuce żydowskiej od średniowiecza do czasów powojennych.</i>	30	poniedz.	17.45-19.15	MS Teams

³ Studenci, którzy wybierają ten wykład w ramach zajęć ogólnouniwersyteckich powinni wybrać inny wykład monograficzny.

⁴ Zapisy na zajęcia anglojęzyczne: indywidualnie za pośrednictwem mgr. inż. Wojciecha Nowackiego - wydziałowego koordynatora USOS (histwn@amu.edu.pl).

⁵ Studenci, którzy wybierają ten wykład w ramach zajęć ogólnouniwersyteckich powinni wybrać inny wykład monograficzny.

